

מעון חירום לנשים

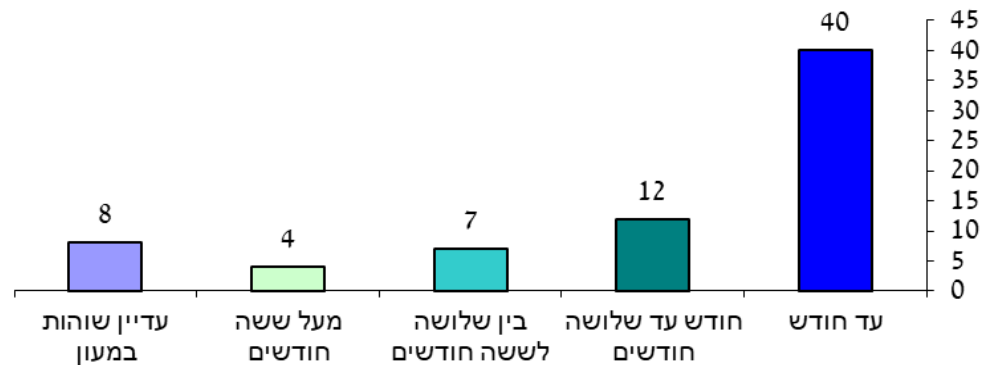
דו"ח פעילות שנתי – 2017

עמותת מעון חירום לנשים, המפעילה מקלט רב-תרבותי לנשים מוכות וילדיהן, המשיכה בפעילותה למען נשים וילדים, קורבנות האלימות במשפחה, בשנת 2017. בשנה זו שהו במקלט שבעים ואחת נשים ותשעים ושלושה ילדים. בנוסף, בדירת המעבר המנוהלת ע"י העמותה שהו ארבע נשים ושלושת ילדיהן.

מי היו השוהות במעון ב- 2017 ?

- גילאי הנשים שהגיעו למקלט נעו בין 18-60. כ-21% מהן בגילאי 18-25, כ-68% בגילאי 26-40 וכ-11% בין הגילאים 41-60.
- מבין הנשים ששהו במקלט היו 47 נשים ערביות ישראליות (66%), 7 נשים יהודיות ילידות הארץ (10%), 7 נשים ילידות אתיופיה (10%), 4 נשים שמוצאן ממדינות חבר העמים (כ-6%), ו-6 נשים חסרות מעמד אזרחי בישראל (כ-8%).
- כ-45% מהנשים ששהו במקלט זכו להשכלה ברמה של עד ביה"ס יסודי בלבד, וכ-45% מהנשים דיווחו כי סיימו ביה"ס תיכון (מתוכן רק חמש נשים דיווחו כי יש להן תעודת בגרות). ארבע נשים בלבד דיווחו כי הן בעלות למעלה מ-12 שנות לימוד.
- 28 נשים (כ-39%) שהו במקלט ללא ילדים. 104 ילדים לא הגיעו למקלט עם אמהותיהם בשנה זו. נושא הקשר והתקשורת של אמהות אלו עם ילדיהן תפס נדבך משמעותי בעשייה ובטיפול.
- מרבית הנשים שהגיעו למקלט סבלו מאלימות מתמשכת. 62% מהן דיווחו על אלימות שהתמשכה לאורך מספר שנים, כ-35% מהן דיווחו על התנהגות אלימה שנמשכה כשנה, ורק שתי נשים דיווחו כי הגיעו למקלט כתוצאה מאירוע אלימות חד פעמי קיצוני.
- בין השוהות במקלט בשנה זו נכללו 21 נשים בעלות צרכים מיוחדים בתחום בריאות הנפש, מתוכן רק 7 נשים אובחנו ככאלו לפני כניסתן למקלט.
- 7 נשים הגיעו למקלט בהריון. שתיים מהן ילדו במשך שהותן במקלט, אחת בחרה לבצע הפלה.
- משך השוהות של ארבעים נשים (כ-56% מסך הנשים) ששהו במקלט במהלך שנה זו, היה מתחת לחודש. 25 מנשים אלו בחרו לצאת מהמקלט להורים או למשפחה מורחבת, 7 נשים חזרו לביתן – לאחר שהגורם האלים הורחק ממנו, 6 נשים בלבד חזרו לביתן לגורם האלים ללא הסכם משפטי.

משך שהות במקלט

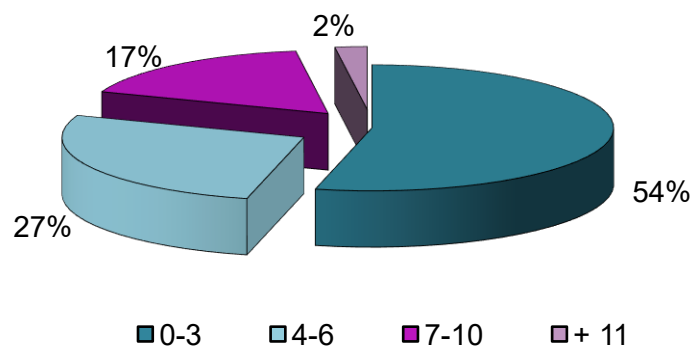

ניתוח יעדי היציאה אליהם יצאו הנשים מהמקלט מראה כי הפתרונות בהן בחרו הנשים מגוונים מאוד. 9 (13%) מהנשים יצאו לדיור עצמאי, 35 נשים נוספות (49%) יצאו למשפחה מורחבת (ולא אלימה) או חברים, 7 נשים (10%) חזרו לביתן לאחר שהגורם האלים הורחק ממנו (צו הרחקה, מעצר וכו'), 10 נשים (14%) מהנשים עדיין מטופלות ע"י העמותה (ממשיכות לשהות במקלט או בדירת מעבר גם בתחילת 2018). למיטב ידיעתנו, שתי נשים בלבד בחרו לחזור, עם צאתן מהמקלט, לגורם האלים - ללא הסכם משפטי מחייב.

כאמור, במקלט שהו גם תשעים ושלושה ילדים. ילדים אלו זכו לקבל סל נרחב של שירותים ופעילויות שיפורט בהמשך. בנוסף, צוות המקלט עסק בכל הקשור בקשר ובתקשורת בין האמהות ששהו במקלט ל-104 הילדים שלא שהו עימן.

מאפיינים דמוגרפיים מרכזיים של הילדים ששהו במקלט ב- 2017

התפלגות הילדים - לפי גילאים

בשנה זו 50 מהילדים (54%) ששהו במקלט עם אמהותיהם היו תינוקות ופעוטות, 25 ילדים (27%) היו בגילאי 3-6 וביקרו בגן הילדים הפעיל בשטח המעון. .

בשנה זו חל גידול משמעותי נוסף בכמות התינוקות והפעוטות ששהו במקלט ונראה שהדבר הפך למגמה של ממש. (50 בשנת 2017, 33 בשנת 2016, 24 בשנת 2015 ו-23 בשנת 2014).

שינוי זה השפיע באופן משמעותי על החיים במקלט, מאחר שלתינוקות ופעוטות אלו אין במקלט מסגרת חינוכית קבועה ולכן הם היו רוב שעות היממה תחת השגחת האמהות – דבר שהקשה על הנשים בניהול משק הבית במקלט וגם על יציאת הנשים מהמקלט כדי לעבוד ו/או לטפל בעניינים רפואיים, משפטיים ואחרים.

עיקרי הפעילות במקלט – 2017

במהלך השעות של הנשים והילדים במקלט, מעון חירום לנשים מספק להם קורת גג, מזון ולבוש, ומגוון שירותים ופעילויות שמטרתם לטפל בנשים ובילדים ולעזור לנשים לבחור בחיים ללא אלימות עבור עצמן ועבור ילדיהן.

פרוייקט העצמה והכנה לחיים נטולי אלימות

במסגרת פרוייקט זה מגוון רחב של פעילויות שמטרתן מחד, לספק לנשים תמיכה רגשית ולשקם את דימויין העצמי ומאידך לספק להן כלים מעשיים להתמודדות עם חיים עצמאיים.

פעילויות הפרוייקט בשנת 2017 כללו: טיפול רגשי פרטני, מיצוי זכויותיהן של כל אשה ואשה מול מוסדות שונים, הדרכה הורית פרטנית וקבוצתית, קבוצה טיפולית דינמית שנפגשה אחת לשבוע בשעות הערב, שיעורי עברית פרטניים לנשים שנזקקו לכך, מספר רב של סדנאות העשרה והעצמה שכללו: סדנאות בנושא ניהול תקציב ביתי, סדרת סדנאות טייקוואנדו, סדנאות בישול, סדנאות יצירה מגוונות, 4 סדנאות בנושא צבעים, סדנאות בתחומי הטיפוח – שיער, איפור, סטיילינג, יציאה משותפת לצפייה בסרט "לא פה ולא שם" ודיון בהנחיית עו"ס בעקבותיו ועוד. מרבית סדנאות ופעילויות ההעשרה בוצעו ע"י מתנדבים ומתנדבות.

בנוסף, הנשים יחד עם ילדיהן ובליויי אנשי צוות, יצאו למספר טיולים בטבע, לבילויים חווייתיים בבריכות שחיה, בפארק מיים ועוד. מעבר להנאה הגלומה בפעילויות האלו, ולכך שמרבית הנשים והילדים נחשפו בראשונה לפעילויות מסוג זה, חשנו שישנה חשיבות רבה לחיזוק הקשר המיטיב בין האמהות לילדים וגם לסמכות והאחריות ההורית הנגזרת מהבילוי ביחד "בחוץ".

כל אלו ועוד, מרכיבים תהליך שיקומי מורכב של הקניית מיומנויות יום יומיות שיאפשרו לנשים לבחור בחיים עצמאיים.

אחת עשר נשים שהגיעו למקלט בשנת 2017 עבדו לפני כניסתן למקלט במקומות עבודה מסודרים – מחוץ לבית.

במהלך שנה זו, צוות המקלט שם דגש על עידוד הנשים להשתלבות בעולם התעסוקה, וזאת במטרה לסייע להן להיות עצמאיות מבחינה כלכלית. לשמחתנו, עשרים ושתיים מהנשים ששהו במקלט בשנה זו עבדו מחוץ למקלט וקיבלו שכר בגין עבודתן - במהלך שהותן בו. רובן בעבודות ניקיון, משק בית, מסעדה וטיפול בקשישים.

צוות המקלט סייע ועודד את הנשים לצאת לעבודה ותמך בקשיים שחלק חוו – כך למשל מימנו במספר מקרים את הנסיעות של הנשים לעבודה בחודש הראשון, צוות המתנדבים שלנו סייע בטיפול בילדים בשעות בהן האם בעבודה, העובדות הסוציאליות יעצו לנשים כיצד לתקשר עם המעסיקים וליוו את הנשים במערכת היחסים בין לבין מעסיקיהם ועוד.

תיקון לחוק הבטחת הכנסה

בחודש יוני 2017 נכנס לתוקפו התיקון לחוק הבטחת הכנסה. תיקון זה מאפשר לנשים השוהות במקלט, ולא קיבלו הבטחת הכנסה לפני כניסתן אליו, להגיש בקשה לקבלת הבטחת הכנסה תוך כחודש מיום כניסתן למקלט, ולקבל הבטחת הכנסה במהלך שהותן במקלט. לתיקון לחוק השפעה חיובית משמעותית על מצבן הכלכלי של נשים השוהות במקלטים. כספי הבטחת הכנסה מאפשרים להם לשלם התחייבויות כספיות להן התחייבו לפני כניסתן למקלט (שכ"ד, תשלום הלוואות, צמצום חובות וכו') – ובכך שהותן במקלט לא מחמירה את מצבן הכלכלי. בשנת 2017 עשרים מהנשים ששהו במקלט קיבלו הבטחת הכנסה (16 מהן רק בעקבות כניסת התיקון לחוק הבטחת הכנסה לתוקף).

פרוייקט חינוך, תמיכה, טיפול והעשרה בילדים

הפרוייקט מספק מגוון שירותים לילדים השוהים במעון עם אמהותיהם ונפגעו מאלימות בביתם. חלקם נפגעו מחשיפה לאלימות נגד אימם "בלבד", וחלקם מהתעללות שעברו בעצמם ואף מאלימות מינית.

הפעילויות כללו: הפעלת גן ילדים בשטח המקלט, טיפול פרטני ו/או דיאדי אחת לשבוע לכל ילד מעל גיל 5 ע"י עובדת סוציאלית, חוג ריתמוסיקה – לילדי הגן, חוג טבע וחוג חיות בשעות אחה"צ לכל ילדי הגן וביה"ס, מסגרת פעילות מעשירה בחופשת הקיץ ובחופשות החגים, הפעלת מרכז למידה שכלל ליווי ותמיכה לימודית פרטנית לכל ילד ע"י צוות הפרוייקט ומורות מתנדבות, ליווי ילדי ביה"ס בהשתלבותם במסגרות חינוכיות מתאימות, מסיבות בחגים ובימי הולדת, פעילויות פנאי בשעות אחה"צ – מדי יום, ביקור בהצגות ובסרטי ילדים, יציאות לגן חיות ולמדעטק, ביקורים בבריכת שחיה ובחוף הים, טיולים וימי כייף ועוד. בנוסף, כל אם קיבלה הדרכה הורית פרטנית וקבוצת הנשים הטיפולית דנה רבות בנושאי הורות.

ראוי לציין כי גם בשנה זו לא זנחנו את הקשר עם הילדים לאחר צאתם מהמקלט. חלק מהילדים שיצאו מהמקלט למגורים באזור חיפה ו/או שהו בדירת המעבר, השתתפו באופן סדיר בפעילויות ההעשרה ופנאי שיועדו לילדי המקלט.

יום כייף בקרקס הישראלי

פרוייקט דירת מעבר

השהות של נשים וילדיהן בדירת המעבר מהווה שלב מעבר בין החיים המוגנים במקלט, לבין חיים עצמאיים לחלוטין. במהלך השנה שהו בדירת המעבר ארבע נשים יחד עם ילדיהן. במהלך תקופת שהותן בדירת המעבר, ארבעת הנשים עבדו לפרנסתן. שתיים מהן סיימו את שהותן בדירת המעבר ברבעון הראשון של 2017 ויצאו לחיים בקהילה. שתי הנשים הנוספות שהו במהלך רוב שנת 2017 בדירה, וניכר היה שעברו תהליך טיפולי ושיקומי משמעותי.

פרוייקט ייעוץ וייצוג משפטי

במהלך שנה זו, 29 מהנשים ששהו במקלט נעזרו בשירותי ייעוץ ו/או ייצוג משפטי – 25 מהן השתמשו בשירותיה של עורכת הדין שמספקת לעמותה שירותי ייעוץ וייצוג משפטי באופן קבוע, ו-4 נשים אחרות הסתייעו בעורכי דין אחרים שמונו להם ע"י הסיוע המשפטי ו/או נשכרו לפני כניסתן למקלט. נשים נוספות ששהו במקלט נעזרו בעורכת הדין שפועלת מטעם המקלט לצורך קבלת ייעוץ, שבעקבותיו לא היה צורך בייצוג משפטי.

בנוסף, עורכת הדין מטעמנו המשיכה בשנה זו, במסגרת הפרוייקט הנדון, לייצג נשים רבות ששהו במעון בעבר, וענייניהן המשפטיים טרם הסתיימו עם יציאתן מהמעון.

התחום המרכזי בו עוסק הפרוייקט הינו תחום האישות (גירושין, משמורת, סדרי ראייה, מזונות, הכרה באבהות וצווי הגנה). במהלך שנת 2017 עו"ד מטעם המקלט טיפלה ב-12 תביעות לגירושין והתרת נישואין, 15 תביעות למזונות, 15 תביעות משמורת, 7 מקרים של קביעת סדרי ראייה ופיקוח עליהם, 3 הסכמי שלום בית, תביעות אבהות ורישום ילדים בתעודת הזהות ומקרים רבים של טיפול בחובות (מרביתם מול ההוצאה לפועל). במרבית המקרים, לאחר הליכים לא פשוטים, הנשים מצליחות למצות את זכויותיהן הנובעות מהנישואין ומהגירושין, כולל חלוקת רכוש, משמורת וקבלת דמי מזונות.

התנדבות ותרומות

בשנה זו זכינו לתמיכה גדולה מהקהילה הסובבת את המעון. ארגונים, חברות ואנשים פרטיים בחרו להתנדב ולתרום למעון ציוד, מוצרים, שירותים, פעילויות וכסף. בנוסף, כ-50 סטודנטים מתנדבים, תלמידי מחויבות אישית מביה"ס ליאו-באק, מתנדבים משירות לאומי-אזרחי ומתנדבים פרטיים פעלו במעון ותרמו רבות להעשרת הילדים ולכך שהילדים נהנו מתשומת הלב של מבוגרים מיטיבים במשך שעות הצהריים והערב. כמו-כן, בשנה זו העמותה קיבלה תרומה משמעותית לטובת לקראת השגת מבנה חלופי למקלט. מבנה שיהיה מותאם בצורה טובה יותר לצרכי הנשים והילדים.

תודות

זוהי הזדמנות נפלאה להודות לכל מי שתרמו לעשייה למען הנשים ששהו במקלט וילדיהן:

- צוות המקלט המסור
- משרד הרווחה התומך בפעילותנו – מקצועית וכספית
- הועד המנהל
- ועדת הביקורת
- תורמים מכל קצוות הקשת – קרנות, חברות, ואנשים פרטיים
- מתנדבים ומתנדבות

"האור הפנימי שאנו חיים לאחר עצמנו מצה טובה הוא התלונה

שהנשמה דורשת" אלהרט טוויטר

אנו מקוות לזכות באמונכם/ ובתמיכתכם/ גם בשנה הקרובה.

תמיכה זו חיונית להצלחתנו להמשיך ולספק לנשים נפגעות אלימות וילדיהן בית חם ובטוח, ולהכינם לחיים נטולי אלימות.